

Tissereds kyrkoruin

Kyrkoruinen ligger i norra delen av en muromgärdad **ödekyrkogård**, i närheten av vattendraget Tidån. Kyrkan uppfördes under tidig **medeltid** då många kyrkor byggdes i Ulricehamnsbygden. I området finns flera resta stenar, troligen äldre gravmarkeringar. Det finns även rester av en gammal **kalkstensugn** sydväst om ruinen.

Den här ruinen är allt som återstår av den medeltida kyrkan i Tissered eftersom den **raserades** 1554. Orsaken var de sockensammanslagningar som **Gustav Vasa** genomdrev på 1540-talet. Tissereds socken kom då att uppgå i Gullered och kyrkan övergavs. Kyrkan underhölls dock fram till 1671, då en ny kyrka i trä stod klar i Gullered. Medeltidskyrkan var ganska väl bevarad fram till 1840-talet, då man började riva byggnaden för att skaffa fram material till Gulleredes nya kyrka, som 1844 avlöste träkyrkan.

I långhusets sydvägg låg kyrkans enda ingång, vars portalomfattning betonar kyrkans **romanska karaktär**. När kyrkan övergavs raserades portalen av "tidens tand".

1938 **restaurerades** den gamla ruinen varvid muren återställdes till ca två meters höjd. Samtidigt restes den gamla vackra portalen av huggen kalksten.

Koret med helgonaltaret

Claes Joh. Ljungström, som år 1861 gjorde en **resebeskrivning** av trakten, förvånades över att så lite material fanns kvar av kyrkan och fällde följande kommentar: *Men af Tisseröds kyrka, som legat nära intill Comministerbostället Tissered, finns icke få rudera ännu kvar, ehuru snikna personer gjort mycket till att dem bortskaffa, då stenen varit väl tjenlig till hvarjehanda murarbeten*". Hur det var med snikenheten låter vi vara osagt, men helt säkert finns stenar från Tissereds kyrka inmurade i många av traktens husgrunder. Dessutom togs material härifrån till det nya kyrkbygget i Gullered på 1840-talet, som nämns ovan.

Torpstuga och skola

Intill kyrkoruinen ligger torpstugan från **Törnsabo**, Gulleredes socken. Byggnaden flyttades till denna plats år 1943. Dessförinnan låg stugan i Törnsabo och var ett torp under gården Norra Hästhagen.

Från omkring år 1800 till slutet av 1830-talet bodde i Törnsabo en torpare vars hustru Catarina Nilsdotter hade lärt sig konsten att läsa och skriva. Hon tog här emot framför allt gossar från gårdarna omkring för undervisning. Törnsabo räknas därmed som **Gulleredes första skola**.

Miljön kring Tissereds gamla kyrkoruin med torpstugan som använts som skola.

Litteraturtips:

Lundberg, Erik B. 1942: Några nyutgrävda kyrkoruiner i södra Västergötland i: Västergötlands fornminnesförenings tidskrift 1942 häfte 2, s. 3-24.

[Hitta till kyrkoruinen!](#)

[Här hittar Du kyrkoruinen i Fornsök](#)

Sök på RAÄ-nummer: Gullered 8:1 (kyrkoruinen)

Sök på RAÄ-nummer: Gullered 8:2 (begravningsplats)

Sök på RAÄ-nummer: Gullered 8:3 (kalkstensugn)